

Exposicions

Art per a tothom i per a tots els gustos

L'oferta cultural del Baix Empordà, capdavantera a les comarques gironines

Pau Roig

Amb la inauguració, el passat 13 de juliol, de l'exposició "L'ideal en el paisatge. De Meifrèn a Matisse i Gontxarova" a l'Espai Carmen Thyssen de Sant Feliu de Guíxols, quedaven ja ben definides les grans ofertes expositives i culturals del Baix Empordà per aquest estiu. Els seus habitants, els visitants i els turistes encara podran seguir gaudint durant els mesos de setembre i octubre de quatre propostes ineludibles que abracen diferents disciplines artístiques (pintura, ceràmica, fotografia i escultura) i que suposen un complement de luxe a l'oferta turística i d'oci característica de la comarca, situant-la al capdavant de les propostes artístiques de les comarques gironines.

La Fundació Thyssen Bornemisza segueix apostant per Sant Feliu de Guíxols

La mostra pictòrica de l'Espai Carmen Thyssen de Sant Feliu de Guíxols, que es podrà veure fins el 19 d'octubre, proposa una mirada sobre tres temàtiques concretes, el mar com a espai de gaudi, els jardins com a indret de plenitud i la figura humana protagonista d'aquests indrets, alhora que s'organitza en quatre àmbits: "El paisatge naturalista", "Copsar l'instant", "L'expressió en el paisatge" i "Trànsit a la modernitat". En total, s'exposen 49 quadres i dues escultures (un bronze de Rodin i l'*Esclau agonitzant* d'Yves Klein), que van des de mitjans del segle XIX fins a la primera meitat del segle XX. El recorregut comença amb el tractament naturalista del paisatge, destacant la serenitat del paisatgisme europeu (artistes com Daubigny, Boudin,

Lépin o Jongking) però també la mirada d'Eliseu Meifrèn, paradigma català del naturalisme, amb el quadre *El port de Barcelona*, o de Ramon Martí i Alsina amb *Vista panoràmica d'una costa catalana*. En l'apartat dedicat a copsar l'instant hi ha una selecció dels referents de l'impressionisme, amb autors com Sisley, Monet o Renoir, aquest últim amb *Camp de blat*, i com a representant de l'expressionisme hi destaca l'autor que va obrir les portes a aquest nou llenguatge, Henri Matisse, amb *Conversa sota les oliveres*. L'exposició també mostra per primera vegada una obra de la russa Natalia Gontxarova millorada després de sotmetre's a un meticulós procés de restauració. Es tracta de l'oli *Pesca* del 1909 que, segons va explicar la comissària de la mostra, Pilar Giró, s'ha pogut despinçar, guanyant uns dos centímetres de perímetre total, i els seus colors han crescut en intensitat. La baronessa Carmen Thyssen va subratllar que

entre els criteris que tenen en compte a l'hora de seleccionar les obres a exposar de tot el seu fons es busca en primer lloc la qualitat, però que també són importants aspectes com la bellesa i l'alegria. Per la seva banda, Giró va afegir que molts dels quadres de la mostra tenen una gran demanda a nivell internacional, constatant que "és un privilegi per Sant Feliu de Guíxols i per Catalunya poder gaudir d'una exposició d'aquest nivell".

L'alcalde de Sant Feliu de Guíxols, Joan Alfons Albó, va agrair els esforços que la Baronessa ha dedicat fins ara a l'espai que porta el seu nom i en va destacar la seva "implicació personal" i el seu "altruisme", que han permès donar projecció internacional a la ciutat. Com a prova d'això, va apuntar que en les dues edicions anteriors s'han aconseguit pics de més de 900 espectadors per dia –sumant les dues edicions anteriors la xifra de visitants es va situar al voltant dels 74.000–, un fet que, al seu entendre, justifica que s'hi hagin destinat prop de 400.000 euros. Amb la contundent frase "Catalunya no s'acaba a Barcelona", el batlle va reivindicar també el projecte del museu Thyssen per a la localitat empordanesa en detriment de la capital catalana: ja fa prop d'una dècada que s'hi treballa i, amb el finançament necessari, es podria començar a construir aviat a l'antiga fàbrica de suro de Can Serra, al costat del Monestir de la Porta Ferrada.

La gran col·lecció de ceràmica de Ramon Mascort

Amb menys projecció internacional però igual d'important és l'exposició "Rajoles, plafons i socarrats de la Col·lecció Mascort" que acull, fins el 12 d'octubre, la Casa Galibern de Torroella de Montgrí, seu de la Fundació Mascort. L'exhibició presenta una acurada selecció de rajoles, plafons i socarrats que durant dècades ha pogut aplegar el seu fundador, Ramon Mascort, integrada per més de 700 peces datades des del segle XIII fins a inicis del XX. La peça més antiga data precisament de finals del segle XIII: és una modesta rajola procedent d'un antic paviment i elaborada amb la tècnica anomenada "a la encàustica", que consistia en gravar un dibuix en una rajola d'argila vermella i omplir la part buida amb una engalba de color diferent. Hi ha una representació de les diverses tècniques amb què es decoraven les rajoles antigament: de "corda seca", "d'aresta" i rajoles pintades a trepa, amb estergit o a mà alçada.

Entre les nombroses rajoles "de mostra" catalanes i valencianes hi destaquen algunes peces que poden ser atribuïdes al taller de Llorenç Passoles i de Miquel Lapuja, dos dels més destacats mestres rajolers barcelonins del segle XVII, i que mostren homes o dones en actituds diverses. També s'hi aprecien figures d'animals, plantes, edificacions i objectes diversos, així com representacions

© Ministeri d'Educació, Cultura y Esport. Centre Documental de la Memòria Històrica. Arxiu Agustí Centelles i Ossó.

d'homes i de dones treballant: carnisers, venedors, ferrers, vidriers, terrissers, teixidors, candelers de cera, mestres, etc.; d'aquí el nom que reben ara: d'oficis. També és important el conjunt de rajoles heràldiques catalanes i valencianes que mostren l'escut de la ciutat de València, dels papes Eugeni IV i d'Alexandre VI, d'alguns bisbes i d'abats. Les peces més destacades de la mostra són, però, els plafons de rajoles, la majoria de temàtica religiosa, si bé els socarrats constitueixen un capítol a part: són peces fràgils, que anaven col·locades entre les bigues de fusta i que han patit molt el pas del temps; tot i que existeixen moltes falsificacions, les peces exhibides són autèntiques i la majoria daten del segle XV. L'exposició aplega també una petita representació d'obres contemporànies, com un plafó de principis del segle XX format per 25 rajoles de caire humorístic, "Els adelantos del segle XIX" (1902), o un curiós plafó publicitari de la Casa Codorniu. La Fundació Mascort ha confiat la selecció de les peces, la catalogació i el disseny d'exposició a l'historiador especialista en ceràmica Josep Antoni Cerdà que,

per tots aquells que vulguin aprofundir una mica més en la mostra, realitzarà visites guiades gratuïtes el 20 i 27 de setembre i el 4 i l'11 d'octubre, a les 19h.

Renovació i noves apostes de la Fundació Vila Casas

Una altra fundació, la Fundació Vila Casas, amb seus a Barcelona, Palafrugell i Torroella de Montgrí, va presentar també poc abans del començament de l'estiu les seves noves apostes i les renovacions de les seves col·leccions per aquesta temporada. Fins el 7 de desembre, el Palau Solterra de Torroella de Montgrí acull l'exposició "Retrats de guerra" d'Agustí Centelles (1909-1985), i mostra també les noves adquisicions de la col·lecció permanent del Museu de Fotografia Contemporània. Daniel Giralt-Miracle, comissari de l'exposició de Centelles, va definir el fotoperiodista com "el primer gran reporter fotogràfic d'aquest país", i es va referir a l'espai que acull l'exposició com "un dels museus més remarcables i destacats de fotografia contemporània de tot l'Estat

Espanyol i d'àmbit internacional". La mostra presenta una vigorosa selecció de 44 dels treballs adquirits l'any 2010 als hereus de Centelles, i pretén posar rostre a totes aquelles persones –no només militars i polítics– que van participar en la Guerra Civil i que van ser captades pel visor del primer reporter gràfic català de ressò internacional. Totes les fotografies exposades, a més, van ser fetes pel mateix Centelles al seu laboratori, "són tiratges originals signats amb comentaris a la part de darrera en els que el propi fotògraf explica quin senyor és, quin lloc és i què estava passant", alternant imatges de la lluita al carrer amb les dels mítings de l'època i amb instantànies del front. "La dimensió més humana i més propera no són els fets, són les persones que van ser protagonistes de la República i de la guerra, i l'exposició té una dimensió potser menys dramàtica però clarament testimonial" va explicar Giralt-Miracle.

Al Palau Solterra s'hi poden veure també fins a finals d'any les 37 obres seleccionades pel jurat del Premi de Fotografia 2014, que aquest any va guardonar les obres *Éxodo* d'Oriol Jolonch i *El lago* de Miguel Cabezas, així com també les noves propostes del seu extens fons fotogràfic, al que s'hi ha incorporat obres d'Antoni Abad, Montse Faixat, Jordi Bernadó, Javier Vallhonrat o Anna Malagrida. Sota el títol de "Traces de memòria", el gran palau de Torroella de Montgrí acull en total més de 300 fotografies d'artistes nacionals i internacionals, articulades a través d'un recorregut que defuig les classificacions cronològiques o estilístiques amb la voluntat d'establir un diàleg on els interrogants i les respostes només estan supeditats a la mirada de l'espectador.

Pocs dies després, la Fundació Vila Casas va presentar el nou itinerari artístic del Museu d'Escultura Contemporània Can Mario de Palafrugell, en el que hi destaca la retrospectiva dedicada a Moisès Villèlia (Moisès Sanmartín, 1928-1994), "Villèlia, creador de móns onírics", una selecció de setze escultures aèries de bambú, la majoria mòbils, i d'onze maquetes, algunes d'elles inèdites, realitzades durant les dècades de 1980 i 1990. L'exposició, que també es podrà visitar fins el 7 de desembre, vol ser un homenatge a la "gran tasca i trajectòria d'un artista totalment transversal" i encara poc conegut a Catalunya, en paraules de la directora d'art de la fundació, Glòria Bosch, i es va inaugurar coincidint amb la celebració dels vint anys de la mort de l'artista barceloní. Igual que al Palau Solterra, Can Mario va mostrar també la seva aposta per la renovació de la seva extensa col·lecció permanent, que incorpora peces d'autors tan rellevants com Antoni Llena, Josep Subirachs o Jordi Gich, entre d'altres, i que s'ha reestructurat amb l'objectiu de donar visibilitat a treballs que no formaven part del recorregut expositiu (obres de Gabriel, Manel Álvarez, Joan Mora, Pep Admetlla o Salvador Juanpere), establint nous diàlegs que n'emfatitzen la lectura.